

บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษาเรื่องความล้มเหลวของพรรคการเมืองไทย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนด
วัตถุประสงค์ในการศึกษาไว้ดังนี้คือ

1. เมื่อทราบถึงลักษณะความสำคัญของระบบพรรคการเมืองในหลักการทั่วไปว่า
มีอิทธิพลต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างไร และพรรคการเมืองของไทยนั้นมีความ
สำคัญกับการพัฒนาประชาธิปไตยในประเด็นใดบ้าง
2. เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของความล้มเหลว ของระบบพรรคการเมืองไทย ว่า
มีผลเนื่องมาจากปัจจัยใดบ้าง เช่น มาจากปัญหาภายในพรรคการเมืองเอง พื้นฐานทาง
การเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง และสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศสยามในอดีต
อำนาจให้พรรคการเมืองไทยมีอายุยืนยาว
3. เพื่อให้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ทางการเมืองของพรรคการเมืองไทย
4. เพื่อให้ทราบถึงวิวัฒนาการของพรรคการเมืองไทย ในการที่จะพัฒนาความ
เป็นสถาบันทางการเมือง เพื่อจรรโลงระบอบประชาธิปไตยในสังคมไทย

สมมุติฐานในการศึกษา

1. พรรคการเมืองไทยมีการยึดถือค่านิยมมากกว่าหลักการของพรรคการเมือง
ทำให้พรรคการเมืองไทยขาดวิวัฒนาการ เมื่อตัวผู้นำพรรคหมดอำนาจ
2. การย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบ่อย ๆ ทำให้พรรคการเมืองไทย
ขาดความมั่นคง
3. การจ้องคั่งกรการบริหารงานของพรรคการเมืองไทยนั้นรั่วค่อม

4. สภาพการณ์ทางการเมืองของสังคมไทย เป็นตัวกำหนดให้พรรคการเมืองไทย ต้องล้มลุกคลุกคลาน

จากสมมุติฐานที่ 1 ความล้มเหลวของพรรคการเมืองไทยนั้นเกิดขึ้นมาจาก พรรคการเมืองไทยมีการยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการของพรรคการเมือง ทำให้พรรคการเมืองขาดวิวัฒนาการ เมื่อตัวผู้นำพรรคหมดอำนาจ

จากการพิสูจน์สมมุติฐานข้อที่ 1 นี้เป็นจริงตามที่ได้ตั้งไว้ พรรคการเมืองนั้น การยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการ พรรคที่ต้องล้มหายตายจากมีจำนวนมากหลายสิบพรรค เนื่องจากหัวหน้าพรรคหมดบุญอำนาจวาสนา ตัวอย่าง เช่น พรรคเสรีนิยมคสิลา จัดตั้งโดย จอมพล ป. พิบูลสงคราม พรรคเสรีประชาธิปไตยจัดตั้งโดย จอมพล ถนอม กิตติขจร พรรคธรรมสังคม จัดตั้งโดยพลเอก กฤษณ์ สีวะรา พรรคเกษตรสังคม จัดตั้งโดย พล.ต.ต.สง่า กิตติขจร พรรคพลังธรรม จัดตั้งโดยนายแพทย์ กระแส ชนะวงศ์ พรรคเสรีธรรม ของนาย บุญยิ่ง นันทากิจวัฒน์ พรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย จัดตั้งโดยพันเอก สมคิด ศรีสังคม พรรคชาติประชาธิปไตย จัดตั้งโดย พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ พรรคราษฎรของพลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์ ฯลฯ การที่ยึดถือบุคคลมากกว่าหลักการนั้นส่งผลเสียต่อพรรคการเมือง แม้กระทั่งพรรคการเมืองใหญ่ ๆ เช่น พรรคประชาธิปัตย์ พรรคกิจสังคม พรรคชาติไทย ทำให้เกิดการรวมกลุ่มแตกแยก เป็นกลุ่มเล็ก ๆ ภายในพรรคใหญ่ ๆ เหล่านี้อีกด้วย จึงสรุปได้ว่า พรรคการเมืองไทยที่ยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการส่งผลเสียต่อระบบพรรคการเมืองไทยมากกว่าผลดี จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ระบบพรรคการเมืองไทยนั้นมีลักษณะ เป็นพรรคเล็กพรรคน้อย เกิดง่ายล้มง่าย เหมือนการล้มลุกคลุกคลาน ส่วนพรรคใหญ่ ๆ นั้นถึงแม้จะมีการพัฒนาการเป็นชั้นตอน แต่ละชั้นตอนนั้นก็มีการแบ่งกลุ่ม มีความขัดแย้ง มีการแตกกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยภายในพรรคของตนเอง และพร้อมที่จะปลีกตัวเป็นอิสระตลอดเวลาเมื่อมีโอกาส

สาเหตุที่พรรคการเมืองไทยมีการยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักนั้น สามารถอธิบายได้ว่าเนื่องจากความสัมพันธ์ในสังคมไทย ระบบอุปถัมภ์ที่ฝังรากลงในสังคมไทยมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ที่คนไทยนิยมยกย่องนับถือในตัวผู้อาวุโสทำให้ความเป็นใหญ่กับผู้นำ ถึงแม้ในปี พ.ศ. 2498 จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้เดินทางไปเยี่ยมเยียนประเทศต่าง ๆ ในปี 2498

ได้ไปเห็นระบบพรรคการเมืองในประเทศตะวันตกหลายประเทศดำเนินการเป็นผลดีต่อการปกครอง จึงปรารถนาจะให้ประเทศไทยมีระบบพรรคการเมืองขึ้นบ้าง คั้งนั้น เมื่อจอมพล ป. เค้นทางกลับประเทศไทย จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติพรรคการเมืองต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้รับอนุมัติให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ในปีเดียวกันนั้นเอง แต่ความหวังของจอมพล ป. พิบูลสงครามที่อยากจะเห็นระบบพรรคการเมืองในประเทศไทยดำเนินการเป็นผลดีต่อการปกครอง ยิ่งบางประเทศที่ท่านจอมพลได้ไปเห็นมานั้น ต้องพบกับความล้มเหลว เพราะเมื่อจอมพล ป. พิบูลสงครามหมดอำนาจลง พรรคเสรีมนังคศิลาที่ล้มหายตายจากด้วย กรณีของพรรคเสรีประชาธิปไตยที่จัดตั้งโดยจอมพลถนอม กิตติขจร เมื่อจอมพลถนอม กิตติขจร หมดอำนาจลงไป พรรคเสรีประชาธิปไตยก็สลายตัวไปด้วย การเมืองในยุคค่านว ที่มีพรรคการเมืองเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งการมีพรรคการเมืองมากขึ้นกลับเป็นอันตรายต่อเสถียรภาพของรัฐบาล เพราะการมีพรรคการเมืองมาก ทำให้ยากที่พรรคการเมืองหนึ่งพรรคการเมืองใดจะได้เสียงข้างมากในการจัดตั้งอย่างไร พรรคการเมืองในอดีตของไทยที่จัดตั้งขึ้นในอดีตและปัจจุบันนี้ก็ยังมีความเหมือนกันอย่างยิ่ง อยู่คือการยึดถือตัวบุคคลเป็นเกณฑ์ คือถือบุคลิกภาพอำนาจ อิทธิพลของผู้มาเป็นศูนย์กลางในการรวมกันเป็นพรรคการเมือง ตัวอย่างเช่น พรรคที่เพิ่งเกิดใหม่ เช่นพรรคประชากรไทย ยึดถือบุคลิกภาพของนายสมัคร สุนทรเวช เช่นพรรคพลังธรรม ยึดถือบุคลิกภาพของพลตรี จาตรอง ศรีเมือง พรรคความหวังใหม่ยึดถือบุคลิกภาพของพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ แทนที่จะถือนโยบายของพรรคเป็นหลัก เช่นในประเทศตะวันตก พรรคการเมืองของไทยกลับให้ความสำคัญแก่ตัวหัวหน้าพรรคและจำนวนสมาชิกของพรรค ซึ่งจะได้จากการที่พรรค พยายามรวบรวมสมาชิกสภาผู้แทนให้เข้ามาร่วมพรรคให้มากที่สุด โดยมีคำอ้างว่าสมาชิกผู้นั้นจะมีอุดมการณ์แต่เดิมมาอย่างไร การจัดตั้งพรรคการเมือง โดยยึดถือตัวบุคคลเป็นเกณฑ์นี้ จึงทำให้พรรคการเมืองแตกแยกได้ง่ายและมักเป็นปีกแผ่นมันคง เมื่อมีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้น พรรคมักจะสลายตัวไป เช่น พรรคเสรีมนังคศิลาต้องล้มเลิกไป เมื่อหัวหน้าพรรคและเลขาธิการพรรคต้องออกไปอยู่ต่างประเทศ

นอกจากนั้น พรรคการเมืองบางพรรคยังจัดตั้งขึ้นโดยการรวบรวมสมาชิกสภาผู้แทนที่สังกัดพรรคการเมืองอื่น ๆ อยู่ก่อนแล้ว และที่มิสังกัดพรรคการเมืองใดเข้ามาเป็นพรรค

การเมืองเดียวกัน เช่น พรรคชาติสังคม พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม ซึ่งเป็นการรวมกัน เพื่อผลงานทางปฏิบัติมากกว่าเพื่ออุดมการณ์ที่แท้จริง ยังเป็นผลต่อองค์การของพรรคไม่ สามารถควบคุมลูกพรรคให้อยู่ในระเบียบวินัยได้ เพราะสมาชิกที่เข้ามาร่วมพรรคเหล่านั้น ไม่ได้รับเลือกตั้งขึ้นมาเพราะพรรค หรือเพราะหาเสียงในนามของพรรคที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ หากได้รับเลือกตั้ง เพราะหาเสียงในนามของพรรคที่สังกัดอยู่เดิม หรือเพราะบุคลิกภาพและความสามารถส่วนตัวของผู้นั้น จึงทำให้สมาชิกสามารถหาตนเป็นอิสระจากพรรคได้

พรรคการเมืองไทยยังต้องพัฒนาอีกยาวนาน ถึงจะสามารถเปลี่ยนจากการยึดถือ บุคคลมาเป็นยึดถือหลักการของพรรคการเมือง มิฉะนั้นแล้ว เมื่อผู้ตั้งพรรคหมดอำนาจ แล้ว พรรคล้มหายตายจากทันที จริงอยู่ในระยะเริ่มแรกก่อตั้งพรรคการเมืองจำเป็นต้องอาศัยบุคลิกภาพของผู้ก่อตั้ง เป็นเครื่องมือในการจูงใจ เพื่อดึงดูดให้มีผู้มาสมัครเป็นสมาชิก แต่เมื่อถึงขั้นตอนหนึ่ง จัดตั้งพรรคเรียบร้อย หัวหน้าพรรคควรลงจากตำแหน่งเพื่อเลือกตั้ง หัวหน้าพรรคคนใหม่ขึ้นมาก่อนที่จะตนเองจะหมดอำนาจ จะทำให้พรรคการเมืองพรรคนั้นมี โอกาสพัฒนาตัวเอง

การย้ายสมมุติฐานข้อที่ 2 การย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบ่อย ๆ ทำให้พรรคการเมืองขาดความมั่นคง การย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ทำให้พรรคการเมืองของไทยประกอบไปด้วยพรรคการเมืองหลายพรรค และไม่มีพรรคการเมืองหนึ่ง พรรคการเมืองใด ที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นพรรคการเมืองที่มีความเข้มแข็ง และมีเสียง ช่างมากเพียงพรรคเดียว ที่จะเข้ามารับผิดชอบในการบริหารประเทศได้ หากให้การจัดตั้ง รัฐบาลต้องเป็นรัฐบาลผสมที่ประกอบไปด้วยพรรคการเมืองหลายพรรค ซึ่งรัฐบาลผสมนี้แค่ ความอ่อนแอและหย่อนประสิทธิภาพในการบริหาร การย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไทยมีส่วนทำให้ประชาชนมีความศรัทธาสถาบันผู้แทนราษฎร และสถาบันพรรคการเมืองน้อยลง เนื่องจากการย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยนั้น มักจะแลก เปลี่ยนกับผลประโยชน์ ค่าง ๆ ที่พรรคหยิบยื่นให้และ เมื่อข่าวการย้ายพรรคของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เผยแพร่ ต่อสาธารณชนแล้ว ก็จะทำให้ประชาชนมีความศรัทธาต่อสถาบันผู้แทนราษฎรน้อยลง การย้าย พรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย ทำให้การเมืองในช่วงการเลือกตั้งลับสน และ ประชาชนจะเกิดความสับสนในการออก เสียง เลือกตั้ง เพราะไม่ทราบว่าผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ที่จะลงคะแนนเสียงให้มัน จะสังกัดอยู่กับพรรคการเมืองเดิมหรือไม่ เมื่อมีการย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยมีส่วนทำให้พรรคการเมืองอ่อนแอตั้งกล่าว ทำให้พรรคการเมืองไทยประสบความสำเร็จไม่สามารที่จะเป็นสถาบันหลักในการปกครองในระบบประชาธิปไตยได้

การย้ายพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองไทยนั้นกระทำได้ง่ายมาก การย้ายพรรคบ่อยๆ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นทำให้พรรคการเมืองเป็นพรรคเล็ก พรรคการเมืองไทยมีลักษณะเหมือนลูกโป่ง ช่วงที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าทางพรรคการเมืองนั้นมีความเข้มแข็ง มีโอกาสสังกัดตั้งรัฐบาล หลักการดี ฐานะทางกาเงินดี ก็ย้ายเข้าไปสังกัดพรรคการเมืองพรรคนั้น เช่น ภายหลังจากพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประกาศยุบสภา พ.ศ. 2531 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมาก ต่างย้ายเข้าพรรคชาติไทย เพราะพรรคชาติไทยมีความเข้มแข็งที่สุด และมีโอกาสสังกัดตั้งรัฐบาล เมื่อเทียบกับพรรคการเมืองอื่นๆ เนื่องจากพรรคการเมืองแต่ละพรรค มีฐานอำนาจทางการเงินที่แตกต่างกัน จึงทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ย้ายพรรค เพื่อหาพรรคการเมืองที่สามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการหาเสียง เลือกตั้งให้แก่คนได้ จึงเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของพรรคการเมืองไทย

สรุปการพิสูจน์สมมุติฐานที่ 3 การจัดองค์การบริหารงานของพรรคการเมืองไทยไม่รัดกุม ทำให้เกิดปัญหามากมาย จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัญหาการบริหารงานของพรรคการเมืองไทยที่หนักที่สุดคือปัญหาในเรื่องการระดมเงินทุนเข้าสู่พรรคการเมือง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองไทย พรรคการเมืองไทยเกือบทุกพรรคที่ประสบปัญหาเรื่องการระดมเงินทุนเข้าสู่พรรค ปัญหาที่พรรคการเมืองไทยได้แก้ไขคือ การดึงเอานักธุรกิจที่มีฐานการเงินเข้ามาสนับสนุนพรรคการเมือง แต่การกระทำดังกล่าวเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อระบบพรรคการเมืองไทย เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้นักธุรกิจเข้ามาใช้พรรคการเมืองเป็นช่องทางแสวงหาผลประโยชน์ในธุรกิจการค้าของคน

2. ปัญหาในเรื่องนโยบายของพรรคการเมืองไทย จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นโยบายของพรรคการเมืองไทยขาดความชัดเจน มีความเหมือนกัน จนไม่สามารถที่จะจำแนกถึงความแตกต่างกันให้เห็นได้ ทำให้พรรคการเมืองนั้นจะมีคือนักบุคคลเป็นหลักมาก

กว่าการยึดถือนโยบายพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมืองไทยที่มีความแตกต่างกัน เช่น พรรคหลังธรรมของพลตรี จำลอง ศรีเมือง จึงทำให้พรรคหลังธรรมได้รับความสนใจจากประชาชน

3. ปัญหาในค่านระเบียนวินัยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเล่นการเมืองอย่างไร้การศึกษา ขาดกฎเกณฑ์ข้อบังคับระเบียบของพรรค อยู่ฝ่ายค้านแต่กลับหาตัวสนับสนุนฝ่ายรัฐบาล กรณีพันเอกพล เรืองประเสริฐวิทย์ นอกจากนั้นยังเป็นปัญหาการขาดอุดมการณ์ เนื่องจากพรรคการเมืองไทยคัดเลือกคนที่มีฐานะการเงินดี บางครั้งผู้ที่เข้ามาอยู่ในพรรคการเมืองนั้นเป็นบุคคลที่ขาดอุดมการณ์ การดำเนินงานทางการเมืองมีการเรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนในการยกมือลงคะแนนความไว้วางใจ การขาดอุดมการณ์นั้นยังทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองใหญ่ ๆ แยกแยกตัวเป็นกลุ่มของตนเอง ออกเป็นกลุ่มย่อยๆ อีก ทำให้พรรคการเมืองไทยขาดความเข้มแข็งทางการเมือง

4. การขาดสาขาพรรค ทำให้พรรคการเมืองไทยไม่สามารถสร้างฐานมวลชนจากประชาชนทั่วประเทศให้สนับสนุนพรรคการเมืองได้ และทำให้การเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่สามารถกระทำ การเลือกสรรจากท้องถิ่น การเลือกสรรของพรรคการเมืองไทยนั้นกระทำไม่ได้เต็มที่ เพราะการจัดโครงสร้างองค์กรของพรรคการเมืองไทยนั้นอำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ส่วนกลาง ในทางปฏิบัติไม่ได้กระจายอำนาจการบริหารงานส่วนล่าง เพราะพรรคการเมืองไทยส่วนใหญ่ขาดสาขาพรรคในการดำเนินงาน

จาก เหตุผลดังกล่าวข้างต้นการจัดการจัดการบริหารของพรรคการเมืองไทยปัญหาการขาดเงินทุนในการบริหารงาน นโยบายของพรรคการเมืองขาดความชัดเจน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ขาดระเบียบวินัย และขาดอุดมการณ์และการจัดการของพรรคการเมืองที่ขาดสาขาพรรคลงสู่เบื้องล่าง ทำให้ระบบพรรคการเมืองไทยล้มเหลว

ความล้มเหลวในเรื่องการจัดการจัดการของพรรค

โครงสร้างการจัดการจัดการของพรรคการเมืองไทยนั้นเป็นแบบหลวมมีการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง การจัดการที่รวมศูนย์โดยไม่มีมีการกระจายอำนาจลงสู่เบื้องล่างนั้นเพราะ

พรรคการเมืองไทยขาดองค์กรสาขาพรรคในระดับท้องถิ่นนั้นได้ส่งผลเสียหายต่อระบบการเมืองไทย เพราะทำให้พรรคการเมืองไม่สามารถระดมประชาชนทุกชั้นเข้ามามีส่วนร่วมในพรรคการเมือง นอกจากนี้สาขาคณะยังมีหน้าที่ให้การเรียนรู้ประชาชนในเบื้องต้นแก่ประชาชนที่อยู่บนท้องถิ่น และเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วย

สิ่งที่ทำให้พรรคการเมืองในอังกฤษมีความยั่งยืนและการมาจนตรอกเท่าทุกวันนี้ อังกฤษมีวิธีการจัดระบบพรรคและพรรคการเมืองในประเทศอังกฤษได้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปนี้ อย่างเป็นผล คือ

- (1) ให้การแนะนำและการศึกษาแก่ประชาชนผู้ออกเสียงเลือกตั้ง
- (2) เร่งเร้าให้ประชาชนใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งให้มากที่สุด
- (3) ชักจูงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมัครเป็นสมาชิกของพรรคให้มากที่สุด

ในการให้คำแนะนำและการศึกษาแก่ประชาชนนั้น พรรคการเมืองจะเสนอโฆษณาสำคัญของคนว่ามีอะไรบ้าง และชี้ให้เห็นถึงข้อดีของโฆษณานั้น เพื่อให้ประชาชนคำนึงในคิดใคร่ครวญและเปรียบเทียบกับนโยบายของพรรคอื่น ๆ ว่าฝ่ายใดจะมีเหตุผลดีกว่า ทั้งนี้เป็นการให้ประชาชนได้พิจารณาเลือกอย่างถูกต้อง นอกจากนั้น การแสดงสุนทรพจน์ การกล่าวปราศรัยต่าง ๆ ยังเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัวในทางการเมืองอยู่เสมอ และถ้าพรรคทราบว่าบุคคลใดมีสิทธิเลือกตั้ง พรรคก็จะเข้าไปชักชวนและแนะนำให้เห็นประโยชน์ของการลงคะแนนอีกด้วย

ส่วนประเทศไทยนั้น มีความแตกต่างไปจากประเทศอังกฤษมาก ประเทศชาวไทยยังมีมาตรฐานการศึกษาต่ำและขาดความรู้ทางการเมือง พรรคการเมืองในประเทศไทยสำหรับความล้มเหลวของพรรคการเมืองไทยเนื่องมาจากการขาดอุดมการณ์ของพรรคและนักการเมืองอุดมการณ์เป็นระบบความคิดความเชื่อที่หาหน้าที่ยึดโยงความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมหรือชุมชน อุดมการณ์พรรคหรือนักการเมืองจึงเป็นเครื่องสะท้อนหรือแสดงออก เกี่ยวกับการยอมรับและการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันของสมาชิกพรรคการเมือง ในการต่อสู้ทางการเมือง อุดมการณ์ถือว่าเป็นหลักการอันสูงสุดที่บังคับถึงแนวทางของพรรคการเมืองที่มีต่อสังคม และนำพาสังคมไปสู่สิ่งที่พึงปรารถนา เพราะฉะนั้นอุดมการณ์พรรคและหรือนักการเมืองจึงเป็นเครื่องมือที่จะวัดระดับการสนับสนุนหรือ

การยอมรับของประชาชน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากอุทกการณ์เป็นผลผลิตของสังคม ดังนั้น บัณฑิตำระบบสังคม เศรษฐกิจและการเมือง จึงมีความสัมพันธ์อย่างแยกไม่ออกกับลักษณะ

และทิศทางของอุทกการณ์ไม่ว่าจะเป็นพรรคการเมือง นักการเมือง หรือประชาชนโดยทั่วไป พรรคการเมืองไทยและนักการเมืองไทยส่วนใหญ่ยังขาด หรือไม่มี ความชัดเจนด้าน อุทกการณ์ ทำให้ขาดการสร้างกลไกที่จะทำหน้าที่ถ่ายทอดหรือ เผยแพร่อุทกการณ์อย่างค่อ เนื่อง สิ่งที่นักการเมืองและหรือพรรคการเมืองไทยชอบเรียกว่า เป็นอุทกการณ์ ก็คือการมุ่ง ชนะ เลือกตั้งและมุ่ง เป็นรัฐบาล แต่ผลของการชนะ เลือกตั้งได้ เป็นผู้แทนและรัฐบาลแล้ว จะ เข้าบาทอะไร เพื่อใคร และอย่างไรนั้น ล้วนแล้วแต่ยังขาดความแน่นอนชัดเจนทั้งในคำณ จุดยืนและแนวทางกันเป็นส่วนใหญ่ โดยทั่วไปนักการเมืองและพรรคการเมืองทั้งหลายมักจะ พูคว่างวาวว่า อุทกการณ์ของคนก็คือ เพื่อประชาชนนั่นเอง การขาดอุทกการณ์ของนักการเมือง ไทยนั้นควรให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ เช่น มีการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติความ ปรำไว้ว่าจะใจสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกสมัยการประชุม จะทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหั่น เกรงในการกระทำความคิด

การพิสูจน์สมมติฐานที่ 4 การแทรกแซงทางการเมืองของสังคมนะตต่อพรรคการเมือง กล่าวคือการแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย ซึ่งมีบ่อยครั้งมาก ทำให้การดำเนินงาน กิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองไทยต้องหยุดชะงัก การทาบปฏิบัติรัฐประหารยิ่ง บ่อยเท่าไร ก็จะยิ่งทาห้องค์การทางการเมืองขาดความต่อเนื่อง ในบางช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2501-2511 นั้นบรรยากาศทางการเมืองไทยขณะนั้นปกครองโดยการยก เลิกรัฐธรรมนูญทา ให้ประเทศขาดวิชาการดำเนินงานของพรรคการเมืองถึง 10 กว่าปีจนถึงในช่วง พ.ศ. 2511 -2518 พรรคการเมืองดำเนินงานมาช่วงระยะเวลาหนึ่ง พล.ร.อ.สังค ชลอมอยู่ ได้ทาการ บัรุกรการปกครองแผ่นดิน มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่จะมีการ เลือกตั้งได้ในปี พ.ศ. 2522 จากนั้นกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองไทยดำเนินเรื่องมาจนถึง 23 กุมภาพันธ์ 2534 พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ ทาการปฏิวัติ แต่ไม่ได้ยกเลิกพรรคการเมือง เพียงแต่ห้ามพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง มีการยกเลิกรัฐธรรมนูญ ใช้ระยะ

เวลาร่างรัฐธรรมนูญ จนถึง พ.ศ. 2535 ได้ร่างรัฐธรรมนูญเสร็จและได้จัดทำมีการเลือกตั้งถึง 2 ครั้ง พ.ศ. 2535 ถึงการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 และการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 ปัญหาการแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทยนี้เป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่ของพรรคการเมืองไทยอย่างยิ่ง ทำให้การพัฒนาทางการเมืองของพรรคต้องขาดขั้นตอนการดำเนินงาน และมีผลให้พรรคการเมืองไทยนำไปสู่ความล้มเหลวทางการเมืองได้ในที่สุด

จากหลักการที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด จึงสรุปได้ว่าพรรคการเมืองไทย ประสบกับความล้มเหลวอันมีสาเหตุมาจากการยึดถือบุคคลมากกว่าหลักการของพรรค เมื่อบุคคลล้มหายตายจากหรือหมดอำนาจพรรคการเมืองก็สูญสลายตาม การย้ายพรรคของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่งผลต่อความล้มเหลวของพรรคการเมืองและการบริหารการจ้ดองค์กรของพรรคการเมืองพรรคการเมืองไทยขาดแหล่งเงินทุนในการสนับสนุน และปัจจัยภายนอกพรรคคือสาเหตุการปฏิวัติรัฐประหารบ่อยครั้งส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมือง

ปัจจัยภายนอกที่เข้ามาแทรกแซงระบบการเมืองไทยและการเมืองในประเทศคือพัฒนาทั้งหลายคือ การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย ซึ่งเป็นสิ่งที่แก้ปัญหาค่อนข้างลำบากมากสภาพการณ์ทางการเมืองของไทยนั้น ต้องประสบกับภาวะความผันผวนทางการเมืองของทหารจะโดดเด่นมาก ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2475 จนถึง พ.ศ. 2534 ทหารได้มีการปฏิวัติ รัฐประหารที่ประสบผลสำเร็จรวม 10 ครั้ง และความพยายามในการทหารรัฐประหารที่ล้มเหลวอีก 7 ครั้ง รวมทั้งหมด 17 ครั้ง ซึ่งนับว่าทหารได้ทำการแทรกแซงทางการเมืองไทยโดยเฉลี่ย 3 ปี จะมีการแทรกแซง 1 ครั้ง และทุกครั้งที่มีการปฏิวัติรัฐประหารนั้น ทหารมักจะมีการประกาศกฤษฎีกาการศึก ล้มเลิกกฎหมาย รัฐธรรมนูญ ล้มเลิกพรรคการเมือง ยิ่งทหารเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้นเท่าใด ความผูกพันของคณะทหารที่มีต่อระบอบประชาธิปไตยก็ยิ่งลดต่ำลงเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนับตั้งแต่การปฏิวัติ 20 ตุลาคม 2501 โดยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นต้นมา ทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยต้องชะงักเป็นเวลานาน ถึง 11 ปี สถาบันทางการเมืองที่สำคัญ เช่น สภาผู้แทนราษฎร และพรรคการเมืองถูกห้ามมีบทบาททางการเมือง สภาร่างรัฐธรรมนูญและสภานิติบัญญัติชุดต่าง ๆ มักจะมีทหารได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภาอนุตราส่วนที่สูง

เสมอ จนกระทั่งมาถึง เหตุการณ์ทางการเมือง 14 ตุลาคม 2516 นั้น หลังประชาชนได้
 โค่นล้มรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร และในพ.ศ. 2517 มีพรรคการเมืองอยู่แค่ 2 มีพล
 เรือเอกสงัด ชลออยู่หาการปฏิรูปการปกครองอีกครั้งหนึ่งและพรรคการเมืองสามารถดำเนินการ
 การทางการเมืองได้อีกครั้งเมื่อ พ.ศ. 2522 การดำเนินงานของพรรคการเมืองจนกระทั่ง
 ถึง พ.ศ. 2534 มีรัฐประหารอีกครั้งทำให้กิจกรรมของพรรคการเมืองต้องหยุดไปประมาณ 1
 ปี มาเริ่มต้นใหม่ใน ปี พ.ศ. 2535

พรรคการเมืองจะต้องมีความเข้มแข็งจึงจะรอดพ้นอิทธิพลการปฏิวัติรัฐประหาร
 สาเหตุที่ทหารมักจะกล่าวอ้างในการทำการปฏิวัติมาจากความวุ่นวายของรัฐบาลพลเรือนการ
 เล่นการเมืองแบบไร้กติกาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อีกประการคือการถือครองอำนาจของ
 นักการเมือง พรรคการเมืองควรที่จะแก้ไขปัญหาลำดับนี้ด้วย เพื่อที่จะนำไปให้ทหาร เข้าแทรกแซง
 ทางการเมืองไทย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของพรรคการเมืองไทย ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะ
 ดังต่อไปนี้คือ

1. พรรคการเมืองจะต้องพัฒนาระบบพรรคการเมืองให้มีความเข้มแข็งจะต้อง
 วางนโยบายและอุดมการณ์ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมและ เป็นนโยบายที่สามารถ
 ปฏิบัติได้จริง ๖ นโยบายและอุดมการณ์ของพรรคการเมืองควรที่จะ เป็นการแก้ปัญหาสังคม
 ของคนในชาติและสามารถที่จะนำมาปฏิบัติเข้าในการแก้ปัญหาได้ด้วยความเป็นจริง
2. การให้การศึกษาด้านการเมืองแก่ประชาชน เป็นหน้าที่สำคัญยิ่งของพรรค
 การเมืองไทย เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบ
 ประชาธิปไตย พรรคจะต้องถือปฏิบัติคือหยุดเวลา ซึ่งนอกจากการอภิปรายโต้แย้งกันใน
 สภาดังกล่าวมาแล้ว พรรคอาจมีวิธีอื่นอีก คือการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนโดยการแนะ
 นำให้ประชาชนเข้างานสิทธิและหน้าที่ของคนและไปใช้สิทธินั้น ๖ ตลอดจนเผยแพร่
 นโยบายและอุดมการณ์ของพรรคให้ประชาชนได้ทราบกับอบรมสมาชิกของพรรคให้มีส่วนทำงานให้

พรรคตามความสามารถและความสนใจ

3. พรรคการเมืองจะต้องหาการคัดเลือกบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งพรรคจะต้องคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมจริง ๆ ในการทำหน้าที่ และพรรคการเมืองจะต้องสามารถควบคุมระเบียบวินัยของลูกพรรคได้เต็มที่

4. พรรคการเมืองจะต้องหาหน้าที่เป็นเครื่อง เชื่อมที่กระหว่างรัฐบาลกับประชาชนโดยพรรคการเมืองที่ดีจะต้องรับเป็นภาระถ่ายทอดความต้องการของประชาชนไปยังรัฐบาลหรือระหว่างรัฐบาลกับประชาชน

5. การควบคุมวินัยของพรรคการเมือง เพื่อให้การควบคุมวินัยพรรคเป็นไปอย่างได้ผลจึงควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2521 กำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยห้ามมิให้ผู้ที่เคยถูกพรรคการเมืองขับออกจากพรรคลงสมัครเลือกตั้งภายใน 4 ปี นับแต่วันที่พรรคมีมติให้ขับออกจากพรรค

6. การควบคุมการระดมเงินอุดหนุนของพรรคการเมือง ควรให้มีการทำให้ผู้ที่ต้องการบริจาคเงิน ต้องเปิดเผยชื่อและที่อยู่ของตน และเงินที่ผู้บริหารพรรครับไปนั้น จะต้องนำเงินเข้าบัญชีพรรค ณ ธนาคารพาณิชย์ใด ๆ ที่พรรคการเมืองได้เปิดบัญชีไว้ไม่เกิน 7 วันนับเอาแต่วันที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคได้รับเงิน

7. การให้เงินอุดหนุนของรัฐแก่พรรคการเมือง รัฐควรที่จะให้เงินอุดหนุนแก่พรรคการเมืองทั้งนี้โดยการใช้บทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นแนวทางให้สามารถกำหนดรายละเอียดที่รัฐจะให้เงินอุดหนุน แก่พรรคการเมือง และอีกประการหนึ่ง การที่รัฐจะให้เงินอุดหนุนนั้นถือ เป็นการนำเอาภาวอาการของประชาชนมาจ่ายรัฐจะต้องมีวิธีการตรวจสอบการรับและจ่ายเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการให้เงินอุดหนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ ทั้งนี้ควรให้สำนักงานตรวจสอบงบประมาณแผ่นดิน เป็นผู้ตรวจสอบ